

Idrætspolitiske sigtelinjer

8. januar 2016

1. Formål

De idrætspolitiske sigtelinjer har til formål at give et fælles billede af statens idrætspolitiske prioriteringer og ønsker til indsatser på idrætsområdet.

2. Baggrund

Stemmeaftalen, der blev indgået mellem alle Folketingets daværende partier den 6. maj 2014, indeholder blandt andet et initiativ om idrætspolitiske sigtelinjer.

Det fremgår af aftalen, at ”parterne er enige om, at der skal udarbejdes idrætspolitiske sigtelinjer for idrætspolitiske initiativer i Kulturministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold og Undervisningsministeriet. Desuden skal der ske en koordinering med Erhvervs- og Vækstministeriet om indsatsen for Sport Event Danmark.” Initiativerne skal afholdes inden for de respektive ministeriers egne økonomiske rammer.

I den politiske stemmeaftale om idræt fremgår det endvidere, at der gennemføres et omstillingsbidrag, hvoraf en del skal anvendes til idrætspolitiske prioriteringer inden for Kulturministeriets område. Omstillingsmidlerne udmøntes af aftalepartierne.

I henhold til kommissoriet for de idrætspolitiske sigtelinjer har der været nedsat en arbejdsgruppe bestående af førnævnte ministerier, hvor Kulturministeriet som formand og sekretariat for arbejdsgruppen har haft det overordnede ansvar for udarbejdelsen af de idrætspolitiske sigtelinjer. Der har endvidere været afholdt to dialogmøder med interessenter fra udvalgte kommuner, KL, idrætsorganisationer og arbejdsgruppen, hvor der har været mulighed for at komme med indspil til de idrætspolitiske sigtelinjer.

3. Præambel

De idrætspolitiske sigtelinjer følger op på de politiske initiativer og udmeldinger, som alle Folketingets partier blev enige om den 6. maj 2014 i stemmeaftalen. I præamblen til stemmeaftalen, har parterne bag aftalen beskrevet det idrætspolitiske landskab, som de ser det:

”Vi har i Danmark et aktivt og meget velfungerende idrætsliv. Breddeidrætten hviler på en lang tradition for idræt og bevægelse, herunder særligt i foreningslivet.

Danskerne er en af verdens mest idrætsaktive befolkninger, og danskernes deltagelse i motion og idræt er stigende. Den høje idrætsdeltagelse og danskernes glæde ved idræt er en gevinst for Danmark.

Ud over den selvstændige værdi og glæde, der er forbundet med idrætten, har idrætten en kulturel og demokratisk værdi, en betydning i forhold til indlæring i skolen, en social værdi og en sundhedsmæssig værdi for samfundet.

Trods det positive udgangspunkt er der brug for at sikre, at alle grupper i samfundet får mulighed for og lyst til at dyrke idræt og motion. Der skal være gode muligheder både på bredde- og eliteniveau.

For at sikre et godt grundlag for politiske beslutninger har Kulturministeriet fået gennemført en udredning af idrættens økonomi og struktur. Som opfølgning på udredningen har der været politiske drøftelser om den fremtidige idrætspolitik på Kulturministeriets område.

Parterne bag aftalen er enige om, at idrætspolitikken skal bygge videre på foreningsidrætten, der gennem mere end 100 år har været grundstenen i dansk idræt. Parterne bakker op om Danmarks Idrætsforbunds og DGI's fælles vision "25-50-75", som skal sikre, at 75 procent af den danske befolkning i 2025 dyrker idræt, heraf skal 50 procent foregå i foreningsregi. Samtidig skal idrætspolitikken tage højde for, at selvorganiseret idræt og idræt i privat regi i dag spiller en stor rolle i mange danskeres hverdag, ligesom der er behov for at få en endnu større del af de ikke-aktive til at dyrke idræt. Ambitionen er at nå en endnu højere andel end 75 procent af befolkningen.

Idrætspolitikken skal endvidere tage hånd om andre udfordringer inden for idrætten såsom bekæmpelse af doping, bekæmpelse af matchfixing, tiltrækning af store idrætsbegivenheder til Danmark mv.

De økonomiske rammer – i staten, kommunerne og blandt borgerne – spiller en vigtig rolle for idrætten i Danmark. Det er derfor vigtigt at fremtidssikre de økonomiske rammer for idrætspolitikken, herunder at sikre, at der fortsat er en solid grundfinansiering af de foreningsbaserede organisationer, og at der samtidig er prioriteret midler til at løse en række udfordringer."

Initiativer og indsatser som iværksættes i forlængelse af sigtelinjerne bør tilstræbe at tage udgangspunkt i tidligere erfaring og læring, og i videst muligt omfang sikre, at der også sker en vidensopsamling efterfølgende, med henblik på at styrke vidensgrundlaget og vidensdelingen på idrætsområdet.

4. De seks idrætspolitiske sigtelinjer

Den idrætspolitiske vision er, at Danmark skal være verdens mest idrætsaktive nation.

1. Idræt for alle

Det fremgår af stemmeaftalen, at man skal sikre, at alle grupper i samfundet får mulighed for og lyst til at dyrke idræt og motion, og at der skal være gode muligheder for at dyrke idræt både på bredde- og eliteniveau.

Der skal være plads til såvel den organiserede og den selvorganiserede som den kommercielle idræt, for uanset hvilken kontekst idrætten dyrkes i, spiller idrætten en vigtig rolle i det danske samfund. Foreningsidrætten, den selvorganiserede og den kommercielle idræt giver mange adgang til idrætten, men at give alle adgang til idrætten kan kræve en ekstra indsats.

Foreningsidrætten tilbyder mulighed for involvering og inklusion, og det er i foreningsidrætten at mange unge gør deres første erfaringer med at tage ansvar. Foreningsidrætten er på den måde med til at styrke det aktive medborgerskab, men det er ikke alle grupper, der automatisk rummes indenfor den traditionelle foreningsidræt. Skal vi give alle grupper i samfundet mulighed for at dyrke idræt, er det vigtigt at der gøres en særlig indsats i forhold til børn, unge og voksne, der ikke er en del af foreningsidrætten samt handicappede eller udsatte grupper, som ellers kan have svært ved at indgå i de traditionelle foreningsrammer.

Med henvisning til den nationale vision for folkeoplysning skal vi udvikle og gentænke folkeoplysningen i et nutidigt perspektiv, så den kan være med til at give svar på aktuelle udfordringer, appellere til nye generationer og fortsat skabe rammer for, at mennesker mødes, dannes og engagerer sig aktivt i fællesskaber

Det er ambitionen, at alle skal have mulighed for at dyrke idræt og motion – uanset baggrund og idrætsligt niveau. Derfor er der behov for at gøre en ekstra indsats for at invitere de ikke-aktive ind i idrætsfællesskabet og der skal være rum til at udfolde sit potentiale uanset om man er professionel, eliteatlet, breddeudøver eller motionist.

2. Idræt som ressource for andre velfærdsindsatser

Idrætten bidrager med en række positive sidegevinster, som kan være en ressource for andre velfærdsindsatser, herunder eksempelvis pga. den fysiske aktivitet eller idrætten som ramme om mødet mellem mennesker af forskellige baggrunde i et miljø, hvor det er idrætten og de menneskelige færdigheder, der tæller.

Idrættens fysiske aktivitet kan bidrage til øget sundhed ved at forebygge både psykiske og fysiske lidelser, understøtte motorisk udvikling samt understøtte behandlings- og genoptræningsindsatser. Ved at indgå i organiserede eller selvorganiserede idrætsfællesskaber kan socialt udsatte og personer af anden etnisk baggrund end dansk både føle sig som en del af noget større og blive integreret i lokalsamfundet.

Idræt kan således være en ressource for andre velfærdsindsatser, som der kan være et behov for at støtte og styrke.

3. Idrættens integritet og værdier

Idrættens grundlæggende værdier handler om demokrati, medborgerskab, det legende fællesskab, glæde og fairplay. Endvidere indeholder idrætten også en kulturel og en sundhedsmæssig værdi. Det er vigtigt at værne om idrættens forskellige værdier - både

i en national og international kontekst – fordi værdierne er bærende for idrætten og samfundet.

Der har de seneste mange år været stor fokus på trusler mod idrættens integritet, herunder doping og matchfixing, som på sigt kan underminere idrættens værdier. God forvaltningsskik i idrætten, herunder bekæmpelse af korrupsion, er blevet et væsentligt tema på den idrætspolitiske arena.

Igennem f.eks. foreningsidrætten opbygges identitet, selvopfattelse og menneskesyn. Derfor har idrætslivet et særligt ansvar for at bekæmpe racisme, homofobi og udnyttelse af børn/unge. Lige som det er vigtigt, at idrætslivet understøtter menneskerettigheder, sociale rettigheder og ligestilling – også i internationale sammenhænge.

Vi skal derfor fremme og værne om idrættens integritet og værdier og vi skal fastholde idrætsaktørernes ansvar og integritet i relation hertil.

4. Idrættens bidrag til læring, trivsel og dannelse i og uden for skolen

Folkeskolen, ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser som arena for idrætsdeltagelse bidrager til, at børn og unge får et aktivt fritidsliv. Ud over den selvstændige glæde ved idræt har idrætten også en betydning for børn og unges læring, trivsel og dannelse. Indretning og faciliteter kan understøtte mere bevægelse og gøre skolen til et lokalt samlingssted. Idrætten er arena for både læring og uddannelse samt børn og unges personlige, sociale og alsidige udvikling – i relation til idræt i en uddannelsessammenhæng, men også uden for, når idrætten sker selvorganiseret eller i regi af en forening.

Med folkeskolereformen er der kommet et særligt fokus på idræt i skolen, herunder samarbejdet med idrætsforeninger gennem den åbne skole, prøven i idræt og indførelsen af en ekstra vejledende lektion i idræt. Tilsvarende er der med erhvervsuddannelsesreformen indført krav om, at bevægelse også indgår på erhvervsuddannelsernes grundforløb.

Gode rammer om idrætten kan skabe lyst til leg, bevægelse og fysisk aktivitet. Vi skal således udnytte de muligheder som idrætten giver, for at vi som mennesker kan udvikle os gennem læring og dannelse.

5. Arenaen for idrætten i Danmark, herunder natur og byrum.

Idrætsfaciliteter, byrummet og naturen danner rammen om fysisk udfoldelse – i den organiserede, den selvorganiserede og den kommercielle idræt, men også i forhold til borgernes hverdagsmotion.

Planlægningsindsatser kan stimulere borgernes lyst til at skabe en aktiv hverdag og understøtte borgernes muligheder for at være fysisk aktive gennem udvikling og realisering af inspirerende bevægelsesfaciliteter og inviterende indretning af byrummet

samt adgang til naturen. Arkitekturen skal tage udgangspunkt i dem, der bor, arbejder og færdes i og omkring den. Med henvisning til arkitekturpolitikken handler det om at sætte mennesket i centrum. Ligeledes giver adgang til naturen gode forudsætninger for at dyrke de mange friluftsidrætter – uanset om de foregår til vands, til lands eller i luften. Endelig giver de tætte bymiljøer generelt problemer i forhold til mere plads krævende idrætsfaciliteter som haller og svømmehaller.

Vi skal således sikre og udvikle de fysiske rammer om idrætten og udnytte de potentialer, som ligger i eksisterende faciliteter, naturen og byrummet.

6. Branding, markedsføring og international inspiration

Store bredde- og eliteidrætsbegivenheder er en kilde til store kulturoplevelser, national stolthed og en særlig fællesskabsfølelse. Begivenhederne får folk til at flytte sig, fordi de sportslige præstationer og oplevelsen af at være en del af et fællesskab betager folk. Når store idrætsbegivenheder foregår på dansk grund, tiltrækker det turister, og det giver omtale samt markedsfører Danmark.

Lokalt bruger byer og landsbysamfund også idrætten til at brande sig som attraktive steder at bosætte sig og besøge – både gennem idrætsbegivenheder og gennem et aktivt og attraktivt idræts- og fritidsliv. Idrætten kan endvidere bidrage til at skabe vækst og beskæftigelse – lokalt og nationalt.

Danmark ligger internationalt helt i front med sin høje idrætsdeltagelse, foreningsopbygning og mange frivillige. Det er en styrkeposition, som vi er kendte for, og som mange søger inspiration i. Samtidig er det en forudsætning for at videreudvikle dansk idræt og denne danske styrkeposition, at vi lader os inspirere af andre lande, internationale tendenser og velfungerende programmer og praksisser, så vi fortsat kan tilbyde tidssvarende og relevant idræt til danske borgere.

Idrættens potentiale for branding og markedsføring på både internationalt, nationalt og lokal plan skal styrkes og udnyttes, og der skal systematisk arbejdes med international inspiration til videreudvikling af dansk idræt.

5. Initiativer til udmøntning af omstillingsmidlerne på Kulturministeriets område

I forbindelse med udmøntningen af omstillingsmidlerne på Kulturministeriets område, vil de idrætspolitiske ordførere bag aftalen igangsætte initiativer og indsatser, som kan understøtte sigtelinjerne beskrevet ovenfor.